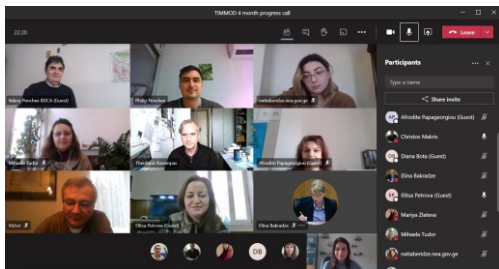

პროექტი TIMMOD ახალი ამბები

მე-2 ანგარიშის შეხვედრის თაობაზე

პროექტი „ტექნოლოგიური ინოვაციების ხელშეწყობა გარემოს მონიტორინგსა და მოდელირებაში თევზის მარაგებისა და არათევზეული რესურსების შესავსებლად“ (TIMMOD)-ის მიმდინარეობის რიგით მე-2 ანგარიშის თაობაზე, 2021 წლის 13 იანვარს, აღმასრულებელმა გუნდმა გამართა შეხვედრა.

Covid-19-ის გამო დაწესებული შეზღუდვებიდან გამომდინარე შეხვედრა დაიგეგმა და გაიმართა ონლაინ რეჟიმში. განხილულ საკითხებს შორის იყო აღმასრულებელი გუნდის მიერ შესრულებული 2 და შესრულების პროცესში არსებული ანგარიშები, კონკრეტულად „მონიტორინგში ტექნოლოგიური ინოვაციების შეფასება და საზღვაო გარემოს თევზის მარაგებისა და არათევზეული რესურსების შეფასება“ და „ტრანსსასაზღვრო კოორდინაციის მექანიზმების, ამ სფეროში ხელმისაწვდომი ორგანიზაციული და ადამიანური რესურსების შესწავლა, და დაგეგმილი ტექნოლოგიური განახლების შესაბამისობა.

ევროკავშირის საზღვაო სტრატეგიის ჩარჩო დირექტივის (MSDF) და მონაცემთა შეროვების დირექტივის (DCF) შესაბამისად დადგენილი პრიორიტეტული საკითხების იდენტიფიცირება“.

პირველი ანგარიშის საბოლოო დრაფტი დამტკიცდა მე-2 ანგარიშის საბოლოო წინა დრაფტის შეთახმების პროცესში, და პროექტის პარტნიორები შეთანხმდნენ თავიანთი ნაწილის საბოლოო ვერსია შეიტანონ 2021 წლის 25 იანვრისთვის. სხვა განხილული საკითხები ასევე იყო მე-2 საანგარიშო პერიოდისთვის, 2020 წლის 15 ოქტომბერი - 2021 წლის 14 იანვარი, პროექტის მიმდინარეობის ანგარიშის მომზადება, პროექტის განხორციელების შემდგომი 4 თვის აქტივობები, განსაკუთრებით პროექტის განხორციელებაში მონაწილე ქვეყნების პანდემიის პირობების გათვალისწინებით: ბულგარეთი, საქართველო, საბერძნეთი, მოლდოვა და რუმინეთი. შეხვედრას ყველა პარტნიორი დაესწრო.

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულყოფილად REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

ელექტრონული საინფორმაციო ბიულეტენი #2

საერთო საზღვრები. საერთო გადაწყვეტილებები.

პირველი თემატური ტრანსსასაზღვრო შეხვედრა

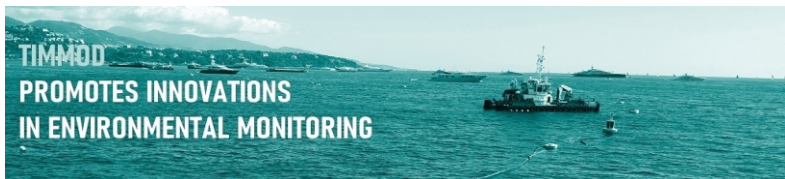
თემატური ტრანსსასაზღვრო შეხვედრები (TTM) ორგანიზდება TIMMOD-ის პროექტის ქსელის (Project Network) ფარგლებში, მკვლევარების, დამკვირვებლებისა და გადაწყვეტილების მიმღებების ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით, და საზღვაო გარემოს მონიტორინგის სამსახურებში ინოვაციური სისტემების ერთობლივი გამოყენების და მონაცემთა ტრანსსასაზღვრო გაცვლის შესახებ მათი ინსტიტუციების რეგიონალური თანამშრომლობის გაუმჯობესებისთვის - ამ გზით ხდება TIMMOD-ის პროექტის არსებითი შედეგების უზრუნველყოფა, რაც BSB პროგრამის შედეგი? 2.1 "ტრანსსასაზღვრო თავსებადი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის მონაცემები და ინფორმაცია"-ში წვლილის შეტანაა.

პირველ TTM-ს უმასპინძლა REC - მოლდოვამ. COVID-19-ის აკრძალვებიდან გამომდინარე შეხვედრის ორგანიზება „ონლაინ/ჰიბრიდულ“ რეჟიმში მოხდა - ონლაინ შეხვედრა MsTeams-ის მეშვეობით, და პირდაპირი შეხვედრა საკონფერენციო დარბაზში. პირველ TTM-ს 60-ზე მეტი მონაწილე დაესწრო 6 პარტნიორი ქვეყნიდან. TTM-ის პირველი სესია მე-2 საანგარიშო პერიოდის სამოქმედო გეგმის განხილვას მიეძღვნა. პარტნიორებმა დეტალურად განიხილეს 2021 წლის შუა იანვრამდე შესასრულებელი აქტივობები.

TTM-ის მეორე სესია შედგებოდა DT.1.1.1. "მაგი ზღვის გარემოსდაცვითი პარამეტრების მონიტორინგისა და თევზის მარაგისა და არათევზეული რესურსების შეფასების სიტუაციური ანალიზი და მასთან დაკავშირებული ტექნოლოგიური და მეთოდოლოგიური საკითხები"-ს მიქცევას. ანგარიში 5 თავისგან შედგება, ხოლო მეტი ინფორმაცია ხელმისაწვდომია ქვემოთ ამ ელექტრონულ ბიულეტენში. სესია 3 ჩატარდა სემინარის სახით "ინოვაციები საზღვაო გარემოს კვლევაში". წარმოდგენილ იქნა 5 პრეზენტაცია 5 ქვეყნიდან სხვადასხვა სფეროებში - თევზის მარაგების შეფასების მეთოდები და აღჭურვილობა, წყლის ხარისხის მონიტორინგი, ცისფერი ეკონომიკა და ა.შ.

სემინარს უძღვებოდა ვალერი პენჩევი (BDCA).

დოქტორმა ელიცა პეტროვამ (IFR) წარმოადგინა რამოდენიმე პროექტი, სადაც დატესტილი და გამოყენებულ იყო ინოვაციური მეთოდებისა და ტექნოლოგიების გამოყენება, გარემოსდაცვითი მოდელირება და ინოვაციური ხელსაწყოების გამოყენება. ასევე მან აღნიშნა IFR-ის აქტივობები და შესაძლო კავშირები TIMMOD-ის პროექტთან.

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულყოფილად REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

პირველი თემატური ტრანსსაზღვრო შეხვედრა

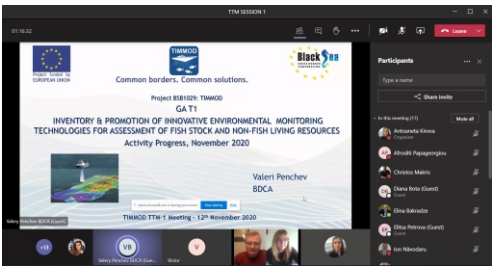
შემდეგი იყო ვალერი პენჩევის მიერ წარმოდგენილი პრეზენტაცია **USV** საზღვაო დრონების (**Marine Drones**) თემაზე, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას საზღვაო გარემოს მონიტორინგისა და თევზის რესურსების შეფასების მიზნით. მან დეტალურად წარმოადგინა დრონების ტიპები და მათი გამოყენების სფერო (ჰიდროგრაფიული გამოკვლევებისთვის, ოკეანოგრაფიული კვლევებისთვის, გარემოს გაზომვებისთვის, პატრულირებისთვის, კორპუსის დასუფთავებისთვის, ნარჩენების შეგროვებისთვის) და ასევე დრონებზე დამონტაჟებული მონიტორინგის მოწყობილობა.

ქრისტოპ მაკრისის (**AUTH**) მიერ წარმოდგენილ იქნა პრეზენტაცია ჰიდროდინამიკური ცირკულაციის მორინავე **3-D** რიგებითი სიმულაცია ნაპირების და ღია ზღვების გარემოში. მან ყურადღება გაამახვილა პროექტი **TIMMOD**-ის მე-2 სამუშაო პაკეტის ფარგლებში განსახორციელებელ ღონისძიებებზე, კერძოდ, "შავი ზღვის საზღვაო პირობების რეალურ დროში კონტროლისა და პროგნოზირებისთვის მონაცემთა ჰიდროლოგიური დამატებითი რიგებითი ინსტრუმენტების შეფასება და რეკომენდაცია".

შემდეგი პრეზენტაცია იონ ნავოდარუს (**DDNI**) მიერ იყო წარმოდგენილი დუნაის დელტაში, რუმინეთის თევზჭერის და თევზის მარაგის შეფასების შესახებ პრეზენტაცია. მან ყურადღება გაამახვილა მეთევზეობის სახეობებზე, მნიშვნელოვან გარემოსდაცვით ცვლილებებზე, თევზის მარაგის შეფასების მეთოდებსა და თევზჭერის მენეჯმენტზე დუნაის დელტაში.

ვალერიუ კაზაკიმ, მოლდოვა წარმოადგინა მდინარეების პროტოსა და დნისტერის წყლის ხარისხის მონიტორინგის სისტემა და დუმიტრუ ბულატი, მოლდოვას მეცნიერებათა აკადემიის ზოოლოგიის ინსტიტუტი, წარმოადგინა აღნიშნულ მდინარეებზე თევზის მარაგების შეფასების მეთოდები.

ლიუდმილ იკონომოვის, ბულგარეთი, მიერ წარმოდგენილ იქნა „ეკოსისტემაზე დაფუძნებული ინტეგრირებული ზონის მენეჯმენტი შავი ზღვის ცისფერი ეკონომიკის განვითარებისათვის“. ცისფერი ზრდის სტრატეგია დაფუძნებულია სამ ძირითად საყრდენზე: ეკონომიკური სექტორები განვითარების ყველაზე მაღალი პოტენციალით, მოწინავე ცოდნა და საიმედო სამართლებრივი რეგულაციები, ფოკუსირებული რეგიონული სტრატეგიები ევროპული ზღვებისთვის. მან ხაზი გაუსვა რამდენიმე კითხვას, რომლებიც ცისფერი ზრდის სტრატეგიის განხორციელების „გეოგრაფიასთან“ არის დაკავშირებული და რომლებზეც ჯერ არ არის გაცემული პასუხი: სად განხორციელდება ეს სტრატეგიები?, სად მიხდება „ცისფერი ზრდა“?, ოკეანეების ხიდრემში?, ღია ზღვებში?, სანაპირო წყლებში? ან, იქნებ, თავად სანაპიროზე? მან გააგრძელა ბულგარეთის შავი ზღვის აუზის შესაძლო სტრატეგიის დეტალური პრეზენტაცია.

ყველა პრეზენტაციას მოჰყვა დისკუსია, კითხვები და პასუხები.

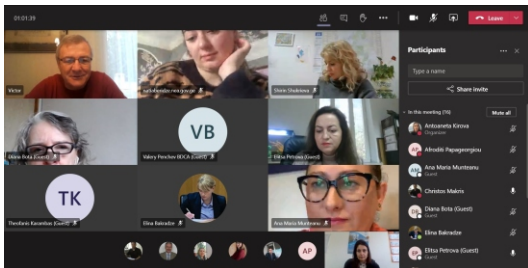
ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულყოფილი და REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შეზღუდვაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

მმართველი კომიტეტის პირველი სხდომა

მმართველი კომიტეტის პირველი სხდომა (SCOM) გაიმართა ონლაინ 2020 წლის 13 ნოემბერს.

შეხვედრას უძღვებოდა დოქტორი ელიცა პეტროვა (IFR).

SCOM-ისას განხილული ძირითადი საკითხები ეხებოდა პროექტი TIMMOD-ის ფარგლებში უკვე შემუშვებულ ყველა შედეგის დამტკიცებას, JTS-ისთვის მისაწოდებელი პირველი შეტყობინების დამტკიცება, დაინტერესებული მხარეების ჯგუფების წარმომადგენლების (RSHG) დანიშვნის პროცედურა, რომლებიც უფლებამოსილი იქნებიან დაეწრონ TIMMOD შეხვედრებსა და ღონისძიებებს და სხვა საქმიან შეხვედრებს. შეხვედრას ესწრებოდა ანა-მარია მუნტეანუ, JTS-ის პროექტის მენეჯერი.

ანა-მარიამ წარმოადგინა მიმოხილვა # 1 ანგარიშის შესახებ (4 თვე). მან აღნიშნა, რომ მოხსენება დროულად იქნა წარდგენილი და JTS-ს მიერ მოთხოვნილ განმარტებებზე პასუხის გაცემის შემდეგ ანგარიში დამტკიცდა. მან ასევე გააცნო პროგრესის შემდეგი ანგარიშის და შუალედური ანგარიშის მოამზადების პროცედურები.

Project funded by EUROPEAN UNION

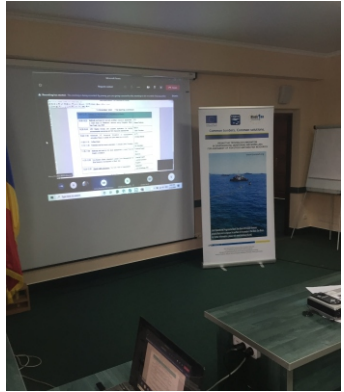
ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულყოფილად REC მოლოდინს პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

მე-2 დისსემინაციის ღონისძიება

რეგიონალურმა გარემოსდაცვით ცენტრმა მოლდოვა/REC მოლდოვა/, შავი ზღვის აუზის 2014-2020 წწ. ერთობლივი საოპერაციო პროგრამის ფარგლებში განხორციელებადი პროექტი „ტექნოლოგიური ინოვაციების ხელშეწყობა გარემოს მონიტორინგსა და მოდელირებაში თევზის მარაგებისა და არათევზეული რესურსების შესაფასებლად“ (TIMMOD)-ის პარტნიორმა, უმასპინძლა დისსემინაციის ღონისძიებას 2020 წლის 13 ნოემბერს.

ღონისძიებას დაესწრო სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეების წარმომადგენელი 15 ადამიანი.

TIMMOD პროექტის ძირითადი მიზნები, საქმიანობა და მოსალოდნელი შედეგები წარმოადგინა REC მოლდოვას პროექტის მენეჯერმა ვიქტორ კოტრუტამ. სამუშაო პაკეტი T1: თევზის მარაგების და არათევზეული რესურსების შეფასების ინოვაციური გარემოს მონიტორინგის ტექნოლოგიების ინვენტარიზაცია და პოპულარიზაცია“-ს ფარგლებში შემუშავებული ანგარიში “შავ ზღვაში თევზის მარაგისა და არათევზეული რესურსების შეფასების სიტუაციური ანალიზი და მასთან დაკავშირებული ტექნოლოგიური და მეთოდოლოგიური საკითხები” წარმოდგენილი იყო პროექტის მენეჯერისა და პროექტის ტექნიკური ექსპერტების მიერ.

მონაწილეებს დაურთავდა ტრიპლექტი “ტექნოლოგიური ინოვაცია გარემოს მონიტორინგში და მოდელირებაში თევზის მარაგისა და არათევზეული რესურსების შესაფასებლად“.

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულყოფილად REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

შედეგი D.T.1.1.1 -ის მოკლე იფორმაცია

ანგარიში “შავი ზღვის თევზისა და ცოცხალი არათევზეული რესურსების მონიტორინგისა და შეფასების სიტუაციური ანალიზი, და არსებული მეთოდებისა და ინსტრუმენტების გამოყენების ეფექტურობის გაზრდის რეკომენდაციები” შემუშავდა 6 პარტნიორი შავი ზღვის რეგიონის შემდეგი ქვეყნების კოლექტიური ძალისხმევით: ბულგარეთი, საქართველო, მოლდოვა, რუმინეთი და საბერძნეთი, სადაც პირველ რიგში ფოკუსირება აღნიშნულ ქვეყნებში შავი ზღვის ცოცხალი რესურსების მონიტორინგისა და შეფასების მდგომარეობის მახასიათებლებზე ხდება. ანგარიშის სისრულისთვის წარმოდგენილია შავი ზღვის სხვა ქვეყნების - თურქეთის, რუსეთისა და უკრაინის ყველაზე ზოგადი მახასიათებლები, ისე როგორც ამ საკითხებზე გამოქვეყნებული მონაცემებისა და ანალიზების შედეგად იქნა მიღებული.

ეს ანგარიში წარმოადგენს შავი ზღვის თევზისა და არათევზეული ცოცხალი რესურსების მონიტორინგისა და შეფასების სიტუაციურ ანალიზს, რომლის მიზანია რეკომენდაციების წარდგენა არსებული მეთოდებისა და ინსტრუმენტების გამოყენების ეფექტურობის გაზრდის მიზნით. ანგარიში შემუშავდა როგორც შედეგი DT1.1.1, ჯგუფური აქტივობა T1-ის, აქტივობა T1.1-ის ფარგლებში, 2020 წლის მაისი-ნოემბრის პერიოდში.

პროექტის პარტნიორების მიერ მოწოდებული ინდივიდუალური ანგარიშების კონსოლიდაცია, ასევე ანგარიშის საბოლოო ტექსტის რედაქტირება და ფორმატირება მოხდა ჯგუფური აქტივობა T1-ის ჯგუფის ხელმძღვანელის, BDCA-ს მიერ, წამყვანი ბენეფიციართან, IFR-თან კოორდინაციით.

ამ ანგარიშში მოცემული ანალიზი, დასკვნები და რეკომენდაციები, ძირითადად, განკუთვნილია მკვლევარებისთვის, დამკვირვებლებისთვის, გადაწყვეტილების მიმღებთათვის და ყველა შესაბამისი დაინტერესებული მხარისთვის, მაგრამ ამავდროულად ამ ანგარიშში მოცემულია მნიშვნელოვანი ინფორმაცია, რომლის გამოყენება შესაძლებელია უფრო ფართო საჯარო ინსტიტუციების, ინდუსტრიული კომპანიების და ფართო საზოგადოების მიერ.

Image source: Illustration on the “Good Environmental Status” approach

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულყოფილად REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

ელექტრონული საინფორმაციო ბიულეტენი #2

საერთო საზღვრები. საერთო გადაწყვეტილებები.

შედეგი D.T.1.1.1 -ის მოკლე იფორმაცია

ანგარიშის ნაწილი 1 მოიცავს ძირითად მარეგულირებელ ჩარჩოს, რომელიც განსაზღვრავს შავი ზღვის რესურსების მონიტორინგისა და შეფასების ღონისძიებებს, მათ შორის, ევროკავშირის და საერთაშორისო პოლიტიკას და რეგულაციების, აგრეთვე რეგიონული კონვენციების. ძირითადი ყურადღება გამახვილებულია შავი ზღვის ეკოსისტემის, თევზისა და მოლუსკების რესურსების ამჟამინდელ მდგომარეობაზე, და სამეცნიერო სექტორისა და საზღვაო მკვლევარებისთვის, მაღალ დონეზე საზღვაო კვლევების შესასრულებლად და ქვეყნებს შორის კოორდინაციის გასაუმჯობესებლად, ახდენს ძირითადი მოთხოვნების ფორმულირებას.

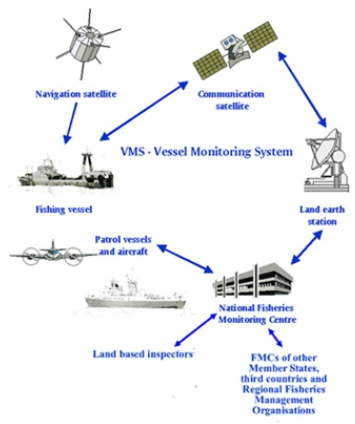

Image source: Electronic recording and reporting system (ERS)

ნაწილი 2 და 3 წარმოადგენს პროექტის პარტნიორების ინდივიდუალურ ანგარიშებს, სადაც მოცემულია არსებული ორგანიზაციული და ადამიანური რესურსების დეტალები, აგრეთვე აღჭურვილობის, სენსორების, გემების ინვენტარიზაცია; მონაცემთა პლატფორმები, რიცხვითი მოდელირება და GIS ინსტრუმენტები. შავი ზღვის რეგიონის სხვადასხვა ქვეყნის პოტენციალის დასადგენად, აგრეთვე მათი როლების განსაზღვრის და ერთობლივი მონიტორინგისა და მონაცემთა გაზიარების შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით, შეგროვდა და გაანალიზდა ინფორმაცია ხელმისაწვდომი კვლევითი ხომალდების, საზომი ხელსაწყოების და ICT/ციფრული საშუალებების შესახებ.

მე-4 ნაწილი ყურადღებას ამახვილებს ტრანსსაზღვრო თანამშრომლობის გამოწვევებზე და ხაზს უსვამს რეგიონული თანამშრომლობის აუცილებლობას, ასახავს ერთობლივი სადამკვირვებლო საქმიანობის უკეთ დაგეგმვის ძირითად გამოწვევებს.

დასასრულს, მე-5 ნაწილი აჯამებს TIMMOD- ის საერთაშორისო გუნდის მიერ ჩატარებულ საქმიანობების შედეგებს, წარადგენს ძირითად დასკვნებსა და რეკომენდაციებს, შავი ზღვის თევზისა და ცოცხალი არათევზი რესურსების გარემოსდაცვითი დაკვირვებისა და შეფასების ხელმისაწვდომი მეთოდებისა და ინსტრუმენტების ეფექტურობის ასამაღლებლად.

Project funded by EUROPEAN UNION

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულყოფილად REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

CROSS BORDER COOPERATION

შედეგი D.T.1.2.1-ის მოკლე ინფორმაცია

ანგარიში “თევზის მარაგისა და არათევზეული რესურსების საზღვაო გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და შეფასების ინოვაციური ტექნოლოგიების ინვეტარიზაცია“ შემუშავდა 6 პარტნიორი შავი ზღვის რეგიონის შემდეგი ქვეყნების კოლექტიური ძალისხმევით: ბულგარეთი, საქართველო, მოლდოვა, რუმინეთი და საბერძნეთი, ჯგუფური აქტივობა T1-ის ჯგუფის ხელმძღვანელის, BDCA-ს მიერ, წამყვანი ბენეფიციართან, IFR-თან კოორდინაციით.

ეს ანგარიში წარმოადგენს თევზის მარაგისა და არათევზეული რესურსების საზღვაო გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და შეფასების ინოვაციური ტექნოლოგიების ინვეტარიზაციას, და მიზნად ისახავს რეკომენდაციების მიწოდებას შავი ზღვის რეგიონში ეფექტური თანამედროვე მონიტორინგის ტექნოლოგიების გამოყენების შესახებ, შავი ზღვის ქვეყნებს შორის თანამშრომლობისა და მონაცემთა გაზიარების გასაუმჯობესებლად.

თევზის მარაგის შეფასება არის დემოგრაფიული ინფორმაციის შერეობების, ანალიზისა და ანგარიშების პროცესი, თევზის მარაგების რაოდენობის ცვლილების დასადგენად, თევზრეწვის საპასუხოდ, და, შეძლებისდაგვარად, მარაგების რაოდენობის სამომავლო ტენდენციების პროგნოზირება.

ანალოგიურად, არათევზეული ცოცხალი რესურსების შეფასება (უხერხემლოები, მოლუსკები) მოითხოვს რიგგონობის დადგენას, ისევე როგორც ეკოსისტემებზე გავლენის მქონე ყველა ფაქტორის ანალიზს. მენეჯერები იყენებენ მარაგების შეფასებას, როგორც საფუძველს თევზჭერის ამჟამინდელი და სავარაუდო სამომავლო მდგომარეობის შესაფასებლად და არათევზეული (მოლუსკები) რესურსების გამოყენების მიზნით.

ამ ანგარიშში მოცემული ანალიზი, დასკვნები და რეკომენდაციები, ძირითადად, განკუთვნილია მკვლევარებისთვის, დამკვირვებლებისთვის, გადაწყვეტილების მიმღებთათვის და ყველა შესაბამისი დაინტერესებული მხარისთვის, მაგრამ ამავედროულად ამ ანგარიშში მოცემულია მნიშვნელოვანი ინფორმაცია, რომლის გამოყენება შესაძლებელია უფრო ფართო საჯარო ინსტიტუციების, ინდუსტრიული კომპანიების და ფართო საზოგადოების მიერ.

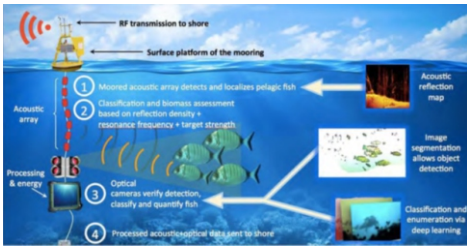

Image source: Principle of operation of the SYMBIOSIS autonomous opto-acoustic system, <http://symbiosis.networks.imdea.org>

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულიყოფილად REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

შედეგი D.T.1.2.1-ის მოკლე ინფორმაცია

ამ ანგარიშში მოცემული ინვენტარიზაცია და ანალიზი წარმოდგენილია ძირითადი 3 თავის სახით:

ანგარიშის თავი 1-ში მოცემულია არსებული ინოვაციური ტექნოლოგიების მიმოხილვა, რაც უკვე დადასტურებულია საოპერაციო პირობებში. ეს მიმოხილვა ემყარება ამომწურავი ინფორმაციის შეგროვებას არსებული ტექნოლოგიური მიღწევების და შესაბამისი ტექნიკური და ოპერატიული მიდგომების შესახებ. არსებული ტექნოლოგიური ინოვაციების აღწერა მოიცავს ყველა გეოგრაფიულ ადგილმდებარეობას (ყველა ევროპული ზღვა და მსოფლიო ოკეანე), ისევე როგორც ნებისმიერი ინოვაციური გადაწყვეტილება, რომელიც ეხება თევზისა და მოლუსკების რაოდენობრივი პარამეტრების მონიტორინგს. ეს ანალიზი განახლავს ინოვაციების ტექნოლოგიური მზარდობის დონეებს (TRL 4-დან 9-მდე), გამოყოფს ტექნოლოგიებს კვლევის/ტესტირების/შემოწმების ფაზაში და უკვე გამოყენებული ეფექტურობის მქონე საოპერაციო პრაქტიკაში გამოყენებულ სხვა ტექნოლოგიებს. ანალიზი გაკეთებულია შვ ზღვაში შესაბამისი თანამედროვე ტექნოლოგიების შემთავაზების მიზნით.

ანგარიშის თავი 2 ორიენტირებულია საუკეთესო პრაქტიკის მიმოხილვასა და ანალიზზე. კარგი პრაქტიკის აღრიცხვა ძირითადად ორიენტირებულია შვი ზღვის რეგიონზე (მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ ამით).

ამასთან, ყურადღება გამახვილებულია ისეთ პრაქტიკებზე, რომლებიც შესაფერისია, და მათი რეპლიკაცია შესაძლებელია შვი ზღვის ტიპური პირობებისთვის. ეს კარგი პრაქტიკა წარმოდგენილი იქნება მე-2 თემატურ ტრანსსაზღვრო შეხვედრაზე (2021 წელს საბერძნეთში, სალონიკში).

ამასთან, აღსანიშნავია, რომ შემდგომი დეტალური ანალიზი (მათ შორის, გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ელემენტები და ხარჯსარგებლის ანალიზი), ასევე შერჩეული ინოვაციური ტექნოლოგიებისა და საუკეთესო პრაქტიკის შერჩევა და პოპულარიზაცია, განხორციელდება TIMMOD-ის აქტივობა 1.3 ფარგლებში და ანგარიშდება მოხდება შედეგი DT1.3.1 "რეკომენდაციები შვი ზღვის საზღვაო გარემოს მონიტორინგისთვის შესაბამისი ტექნოლოგიური ინოვაციისა და საუკეთესო პრაქტიკის მიღების შესახებ"-ში.

გარდა ამისა, რეკომენდირებული ტექნოლოგიური გადაწყვეტილებები განხილულ იქნება პროექტის კონსორციუმის და დანტერესებული მხარეების მიერ 5 ეროვნული ვორკშოპების ფარგლებში, მათგან საუკეთესოდ შერჩეული გამოქვეყნდება პროექტის ვებ-გვერდზე, მოხდება მათი დემონსტრაცია და, შესაბამისად, ხელი შეეწყობა მათ შემდგომ რეპლიკაციას შვი ზღვის აუზში.

თავი 3 წარმოადგენს სამომავლო და განვითარებად ტექნოლოგიებს (TRL 1-დან 3-მდე, ანუ ისინი ჯერ კიდევ კონცეფციის ფაზაში არიან, მაგრამ სადაც შესალოდნელია სერიოზული პოტენციალი შემდგომი გამოყენებისათვის). ეს სპეციალური მიმოხილვა იძლევა შემდგომი ათწლეულების პერსპექტიულ ხედვას, ისევე როგორც გრძელვადიან პერსპექტივას თევზისა და არათევზეული რესურსების მონიტორინგის მომსახურებების კუთხით შემოთავაზებული ტექნოლოგიური განახლებისთვის, რაც ძირითადი მოთხოვნაა შვი ზღვის რეგიონში სამომავლო რეგიონული თანამშრომლობის მდგრადობის უზრუნველსაყოფად.

ანგარიშის ბოლო ნაწილში მოცემულია დასკვნები და რეკომენდაციები, რომლებიც აჯამებს TIMMOD-ის საერთაშორისო გუნდის მიერ ჩატარებული ინვენტარიზაციისა და ანალიზის შედეგებს.

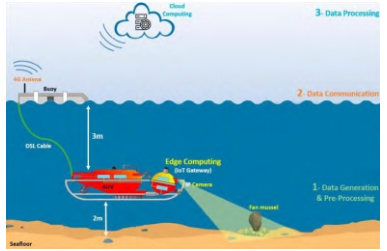

Image source: AUV-LoT Platform, cloud-based custom models for detecting Mediterranean fan Mussel (Salhaoui et al. 2020)

Project funded by EUROPEAN UNION

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულიყოფილად REC მოდელის პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

შედეგი D.T.4.1.1-ის მოკლე ინფორმაცია

პროექტის განმახორციელებელი ჯგუფი ანგარიში "ტრანსსასაზღვრო კოორდინაციის მექანიზმების, რეგიონში არსებული ორგანიზაციული და ადამიანური რესურსების შესწავლა და მათი შესაბამისობა დაგეგმილ ტექნოლოგიურ განახლებასთან. MSFD და DCF შესაბამისად დადგენილი პრიორიტეტული საკითხების იდენტიფიცირება"-ს მომზადების პროცესშია. ანგარიში შემუშავდა 6 პარტნიორი შავი ზღვის რეგიონის შემდეგი ქვეყნების კოლექტიური ძალისხმევით: ბულგარეთი, საქართველო, მოლდოვა, რუმინეთი და საბერძნეთი, ჯგუფური აქტივობების ხელმძღვანელი ს, NEA - ს კოორდინაციით, და წამყვან ბენეფიციართან IFR და PP BDCA-სთან თანამშრომლობით. კვლევაში წარმოდგენილი იქნება ტრანსსასაზღვრო კოორდინაციის მექანიზმები, არსებული ორგანიზაციული და ადამიანური რესურსები და მათი კავშირი დაგეგმილ ტექნოლოგიურ განახლებასთან.

დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია ელექტრონულ ბიულეტენში # 3.

Image source: The processes of fishery monitoring, stock assessment, consultations, and advice of STECF to policy and regulation for EC and Parliament

ძირითადი აქტივობები შემდეგი პერიოდისთვის

- ანგარიში "ტრანსსასაზღვრო კოორდინაციის მექანიზმების, რეგიონში არსებული ორგანიზაციული და ადამიანური რესურსების შესწავლა და მათი შესაბამისობა დაგეგმილ ტექნოლოგიურ განახლებასთან. MSFD და DCF შესაბამისად დადგენილი პრიორიტეტული საკითხების იდენტიფიცირება"-ს დასრულება.
- ჯგუფური აქტივობა 2-ის ფარგლებში საქმიანობის გაგრძელება: მოწინავე მონაცემთა დამუშავების თანამედროვე ჰიდროეკოლოგიური (ჰიდრო-გარემოსდაცვითი) რიცხვითი ინსტრუმენტების, შავი ზღვის საზღვაო პირობების რეალურ დროში კონტროლის და პროგნოზირების შეფასება და რეკომენდაციები.
- მოსამზადებელი ღონისძიებები: საპილოტე სატესტო სადემონსტრაციო პროექტის შემუშავება. სენსორებისა და აღჭურვილობის, პროგრამული უზრუნველყოფის შერჩევა და მიწოდება.
- დაინტერესებული მხარეების მონაცემთა ბაზის განახლება.

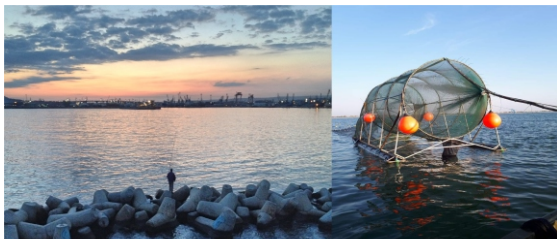

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულყოფილად REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

ელექტრონული საინფორმაციო ბიულეტენი #2

საერთო საზღვრები. საერთო გადაწყვეტილებები.

[TIMMOD-Project](#)

www.timmod.org

Elitsa Petrova-Pavlova
Institute of Fish Resources
(Lead Beneficiary)
BULGARIA

e.petrova@ifrvarna.com

Valeri Penchev
Black Sea - Danube
Association for Research
and Development
BULGARIA

timmod@bdcabg.org

Christos Makris
Aristotle University of
Thessaloniki
GREECE

cmakris@civil.auth.gr

Natia Beridze
LEPL National
Environmental Agency
GEORGIA

natia.beridze@nea.gov.ge

Victor Cotruta
Regional Environmental
Centre - Moldova
MOLDOVA

victor@rec.md

Mihaela Tudor
Danube Delta National
Institute
ROMANIA

mihaela.tudor@ddni.ro

შავი ზღვის აუზის 2014-2020 წწ. ერთობლივი საოპერაციო პროგრამა

რეგიონული გარემოსდაცვითი ცენტრი - მოლდოვა

თებერვალი 2021

შავი ზღვის აუზის 2014-2020 წწ. ერთობლივი საოპერაციო პროგრამა თანადაფინანსებულია ევროკავშირის მიერ ევროპული სამეზობლო ინსტრუმენტის მეშვეობით და შემდგომი ქვეყნების მონაწილეობით: სომხეთი, ბულგარეთი, საქართველო, საბერძნეთი, მოლდოვას რესპუბლიკა, რუმინეთი, თურქეთი და უკრაინა.

ეს პუბლიკაცია მომზადებულია ევროკავშირის ფინანსური დახმარებით. ამ პუბლიკაციის შინაარსი არის სრულიყოფილად REC მოლდოვას პასუხისმგებლობა და არავითარ შემთხვევაში არ ასახავს ევროკავშირის შეხედულებებს.

Project funded by
EUROPEAN UNION

CROSS BORDER
COOPERATION

